

ข้อมูลเอเปค

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 เอเปค (Asia-Pacific Economic Cooperation หรือ APEC) ก่อตั้งเมื่อปี 2532 (ค.ศ. 1998)¹ เป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจชั้นนำของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ปัจจุบันมีสมาชิก 21 เขตเศรษฐกิจ² และมีผู้สังเกตการณ์ 3 หน่วยงาน³

1.2 เอเปคดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ปุตราจายา ค.ศ. 2040 (APEC Putrajaya Vision 2040) ที่เน้นการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและดิจิทัล และการส่งเสริมการเติบโตที่สมดุลและยั่งยืน โดยมีแผนปฏิบัติการอาโอทีอาร์อา (Aotearoa Plan of Action) เป็นเอกสารที่ให้แนวทางการนำวิสัยทัศน์ปุตราจายา ไปสู่การปฏิบัติจริง

1.3 กรอบการดำเนินการของเอเปค ประกอบด้วย

1.3.1 การประชุมระดับนโยบาย ได้แก่ การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค (APEC Economic Leaders' Meeting: AELM) การประชุมรัฐมนตรีเอเปค (APEC Ministerial Meeting: AMM) และการประชุมรัฐมนตรีสาขาต่างๆ (Sectoral Ministerial Meeting)

1.3.2 การประชุมระดับปฏิบัติ ได้แก่ การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเอเปค (Senior Officials' Meeting: SOM) ซึ่งอธิบดีกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่อาวุโสของไทย และมีคณะกรรมการที่กำกับดูแลความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุน ด้านการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ ด้านการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ รวมถึงด้านการบริหารองค์กร และมีคณะทำงานเพื่อส่งเสริมความร่วมมือเฉพาะด้านอีกกว่า 30 กลุ่ม

1.3.3 คณะกรรมการที่ปรึกษาทางธุรกิจเอเปค (APEC Business Advisory Council: ABAC) เป็นกลไกที่ให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ประกอบด้วยตัวแทนนักธุรกิจจากเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปคจำนวนเขตเศรษฐกิจละ 3 คน โดยผู้แทน ABAC ประเทศไทยมาจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย หน่วยงานละ 1 คน

1.4 ไทยเป็นเจ้าภาพเอเปคทั้งหมด 3 ครั้ง ในปี 2535 (การประชุมรัฐมนตรีเอเปค) ปี 2546 และปี 2565 โดยการเป็นเจ้าภาพเอเปคครั้งล่าสุดของไทยจัดขึ้นภายใต้หัวข้อหลัก “เปิดกว้างสร้างสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน สู่สมดุล” (Open. Connect. Balance.) บนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจ BCG โดยไทยได้บรรลุผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมสูงสุด คือการจัดทำเป้าหมายกรุงเทพฯ ว่าด้วยเศรษฐกิจ BCG (Bangkok Goals on BCG Economy) ซึ่งได้รับการรับรองโดยฉันทามติจากผู้นำเอเปค และกลายเป็นแผนขับเคลื่อนความยั่งยืนฉบับแรกของเอเปค รวมทั้งได้จัดตั้งรางวัล APEC BCG Award เพื่อยกย่องบุคคลในเอเปคที่นำแนวคิด BCG ไปปฏิบัติจนสำเร็จและเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้⁴

1.5 จีนเป็นเจ้าภาพเอเปคในปี 2569 ส่วนเจ้าภาพเอเปคที่ได้รับการระบุในปฏิญญาคองจูของผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ค.ศ. 2025 ได้แก่ เวียดนาม (ปี 2570) เม็กซิโก (ปี 2571) สิงคโปร์ (ปี 2573) ญี่ปุ่น (ปี 2574) ชิลี (ปี 2575) ปาปัวนิวกินี (ปี 2576) เปรู (ปี 2577)

2. การเป็นเจ้าภาพเอเปคของจีนในปี 2569

2.1 ภาพรวม หัวข้อหลักของจีน คือ “Building an Asia-Pacific Community to Prosper Together” ผ่าน 3 แนวคิดสำคัญ ได้แก่ Openness. Innovation. Cooperation. โดยมุ่งส่งเสริมการบูรณาการทางเศรษฐกิจที่เปิดกว้าง การสนับสนุนวาระงานของเขตการค้าเสรีเอเชีย-แปซิฟิก (Free Trade Area of the Asia-Pacific: FTAAP) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่มีคุณภาพสูง การส่งเสริมความเชื่อมโยงในทุกมิติ

¹ ไทยเป็นสมาชิกที่ร่วมก่อตั้งเอเปคเมื่อปี 2532

² ออสเตรเลีย บรูไนฯ แคนาดา ชิลี จีน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี เปรู ฟิลิปปินส์ รัสเซีย สิงคโปร์ จีนไทเป ไทย สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม

³ (1) สำนักงานเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) (2) สภาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภาคพื้นแปซิฟิก (Pacific Economic Cooperation Council หรือ PECC) และ (3) กรอบการประชุมหมู่เกาะแปซิฟิก (Pacific Islands Forum หรือ PIF)

⁴ เอเปคจะคัดเลือกผู้ชนะรางวัล APEC BCG Award ปีละครั้ง โดยได้ประกาศผู้ชนะครั้งแรกในการประชุมรัฐมนตรีเอเปค ประจำปี 2566

การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงประชากร การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนและผู้ประกอบการรุ่นใหม่ รวมถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนและครอบคลุม

2.2 การประชุมรัฐมนตรีรายสาขา จีนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีรายสาขาของเอเปค 11 รายการ ได้แก่ (1) ด้านสตรีและเศรษฐกิจ (2) การค้า (3) การท่องเที่ยว (4) ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (5) ป่าไม้ (6) ความมั่นคงทางอาหาร (7) SMEs (8) พลังงาน (9) คมนาคม (10) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (11) การคลัง

2.3 สัปดาห์การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค จีนกำหนดจัดการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ 33 ในวันที่ 18-19 พฤศจิกายน 2569 ที่เมืองเซินเจิ้น นอกจากนี้ มีกำหนดจัดการประชุม APEC CEO Summit ระหว่างวันที่ 17-18 พฤศจิกายน เพื่อเป็นเวทีให้ผู้นำเอเปคแสดงวิสัยทัศน์และมีปฏิสัมพันธ์กับภาคเอกชน

3. ประเด็นที่ไทยให้ความสำคัญในกรอบเอเปค

3.1 การยึดมั่นต่อระบบพหุภาคีนิยม ไทยย้ำความมุ่งมั่นต่อระบบพหุภาคีนิยมที่เปิดกว้าง ครอบคลุม และมองไปข้างหน้า และย้ำความร่วมมือในการร่วมขับเคลื่อนเอเปคให้เป็นกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคที่สร้างสรรค์ ยึดมั่นในระเบียบที่มีกฎเกณฑ์เป็นพื้นฐาน ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และพร้อมรับมือกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของภูมิภาคและของโลก

3.2 การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ ไทย โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้เสนอโครงการ Guidance on Anti-Online Scams for APEC ภายใต้คณะทำงานด้านโทรคมนาคมและสารสนเทศของเอเปค (APEC Telecommunications and Information Working Group: TELWG) ซึ่งได้รับการอุปถัมภ์ (co-sponsor) จากออสเตรเลีย จีน จีนฮ่องกง อินโดนีเซีย สิงคโปร์ จีนไทเป และสหรัฐอเมริกา โดยไทยได้จัดกิจกรรม workshop เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมออนไลน์ในช่วง APEC Digital Week ในวันที่ 17 กรกฎาคม 2569 ที่นครเจิ้งตู ทั้งนี้ คาดว่า จะจัดทำเอกสารดังกล่าวแล้วเสร็จและเสนอให้ TELWG รับรองได้ภายในเดือนธันวาคม 2569

3.3 การส่งเสริมการเติบโตที่ยั่งยืนและครอบคลุม ไทยผลักดันการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทาง Bangkok Goals on BCG Economy และการดำเนินโครงการ APEC BCG Award ตั้งแต่ปี 2566 ซึ่งได้รับการ co-sponsor จากแคนาดา จีน จีนฮ่องกง นิวซีแลนด์ และเปรู โดยในปี 2569 จะมี 1 ประเภทรางวัล คือ MSMEs สำหรับผู้ชนะจำนวน 3 ราย และจะมีการประกาศผู้ได้รับรางวัลในช่วงการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสครั้งสุดท้ายเอเปคที่เมืองเซินเจิ้น ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2569 ทั้งนี้ ปัจจุบันมีผู้ได้รับรางวัล APEC BCG Award จำนวน 13 ราย จาก 12 องค์กร/บริษัท ใน 9 เขตเศรษฐกิจ

3.4 การส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาค ไทยพร้อมร่วมมือกับเอเปคในการจัดทำ APEC Connectivity Blueprint ฉบับใหม่ เพื่อยกระดับความเชื่อมโยงในภูมิภาคให้ครอบคลุมทุกมิติ ปลอดภัย และไร้รอยต่อ อีกทั้งไทยพร้อมที่จะเป็น “ผู้เชื่อมโยง” ในการขยายความร่วมมือระหว่างเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปคกับหุ้นส่วนความร่วมมืออื่น ๆ ในระดับภูมิภาคและระดับโลก

4. บทบาทภาคเอกชน

การประชุม ABAC 3/2026 สภาที่ปรึกษาทางธุรกิจเอเปค (APEC Business Advisory Council: ABAC) ของไทย เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ABAC 3/2026 ระหว่างวันที่ 6-9 กรกฎาคม 2569 ที่กรุงเทพฯ เพื่อส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจในการอำนวยความสะดวกด้านการค้า แก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างความร่วมมือกับเอเปคในการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยผลลัพธ์จากการประชุมจะถูกรวบรวมเป็นข้อเสนอแนะของภาคธุรกิจเพื่อเสนอต่อผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปคต่อไป ในโอกาสนี้ กระทรวงฯ ได้จัด side event เพื่อขยายผลโครงการ APEC BCG Award ในช่วง ABAC 3/2026 ภายใต้ชื่อ BCG Awardees Connect 2026 ระหว่างวันที่ 8-9 กรกฎาคม 2569 ที่กรุงเทพฯ และ จ. ราชบุรี

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
กันยายน 2569